

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava

Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri

Liisankatu 27, E 10

N:o 9—10
Syys-, lokakuu

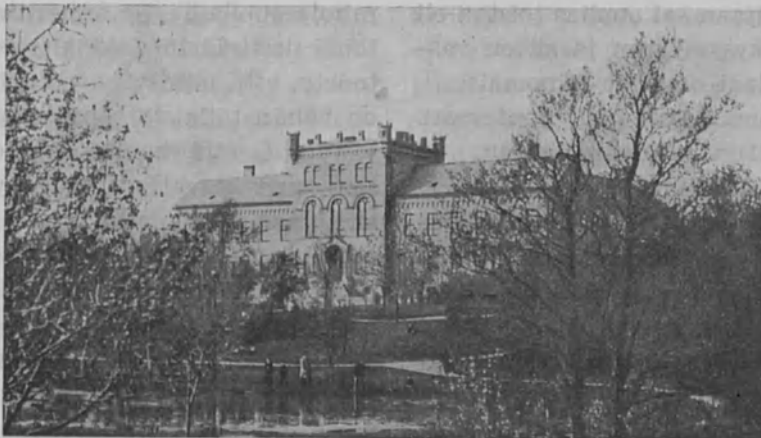
Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

37. vuosikerta 1932

LUNDIN K.M. KOULUN VUOSITUTKINNOSTA

Oltuani viime kesäkuussa m.m. Lundissa tutustumassa kuuromykkäin jatko-opetukseen, jouduin myöskin saman kuun 10 päivänä Lundin kuuromykkäinkoulun lukuvuoden päättäjäisiin eli vuositutkintoon. Tämä tilaisuus herätti minussa mielenkiintoa. Siinä oli

taan. Tässä koulu ei olekaan erehtynyt. Koulu on saanut yhä enemmän ystäviä ja suosijoita, jotka muistavat sitä lahjoillaan. Niinpä Lundin kuuromykkäinkoulun kaunis kesäsiirtola Vejbystrandissa meren lahden rannalla on lahjavaroilla aikaansaatu.

Lundin kuuromykkäinkoulu

iloa ja riemua opetuksen ja näytteille asetettujen töiden ohella. Iloittiin siitä, että pian päästiin omaisten luo kesälomaa viettämään. Mutta iloittiin myöskin siitä, että paljon koulun ystäviä oli tullut kouluun kuuntelemaan opetusta ja katsomaan käsityönäyttelyä ja lasten leikkejä. Tässä suhteessa Lundin koulun vuositutkinnolla onkin suuri merkitys ja hyöty. Koulun ystäville tarjotaan parasta mitä koulussa on. Näin koitetaan heissä kasvattaa myötätuntoa koulua ja sen kasvatteja koh-

Mutta palatkaamme itse tutkintoon, joka alkoi klo 10. Iloisia oppilaita kävelee käytävissä kiiruhtaen luokilleen. Heidän omaisensa ja hallituksen jäsenet ja lukuisa ystävien joukko jakautuvat eri luokille opetusta kuuntelemaan. Opettajat tulevat. Opetus alkaa. Puheluokkia on kahdeksan. Kirjoitus-viittomaluokkia on vain yksi. Se vastaa meidän kirjoituskoulumme opetusta Mikkelissä. Tällä luokalla tapahtuu opetus kirjoittamalla, sormiaakkosilla ja viittomilla. Tavallisia ja

luonnollisia viittomia käytetään opetuksen selventämiseksi. Olin jo edellisenä päivänä käynyt tällä luokalla, jossa opetti kokenut opettajatar neiti S. Lundborg. Nytkin menin ensinnä sinne. Luokalla oli paljon kuuntelijoita. Siellä opetettiin äidinkieltä. Opettajatar opetti sormiaakkosilla ja auttoi opetusta eli opetuksen ymmärtämistä viittomilla. Oppilaat käsittivät äidinkieltä hyvin ja kirjoittivat opetettavia asioita vuorotellen puutaululle. Oppilaita tässä luokassa oli seitsemän. Samoin muillakin luokilla, joita oli 8, oli vähemmän oppilaita kuin meidän kouluissamme. Myöskin toisilla luokilla kuuntelin opetusta tutkinnossa. Erityisesti kiinnostui mieltäni pastori J. G. Malmerin uskonnon opetus yläluokalla. Lehtemme lukijat varmasti muistavat pastori Malmerin vakavan ja ylevän ja ystävällisen esiintymisen kuuromykkäinkokouksessa Helsingissä. Yhtä ystävällisesti hän nytkin luokkaan astuessaan tervehti kaukaista vierasta ja istui opettamaan. Oppilaat olivat kaikki yhtenä silmänä. Pastori ei kertaakaan toistanut kysymystään. Sen sijaan sai oppilas toistaa eli sanoa uudestaan kysymyksen ja sitten vastata siihen. Oppilaat osasivat erinomaisesti. Pastori kysyi täsmällisesti ja pontevasti. Vastaukset annettiin samaan tapaan. Ja kuuntelijat olivat ihastuneet.

Parin tunnin jälkeen siirtyivät kaikki koulun avaralle pallo- ja leikkikentälle. Siellä oppilaat esittivät monenlaisia leikkejä. Keskiluokkain tytöt ja pojat yhdessä leikkivät pesäpalloa. Toisessa leikissä olivat tytöt yhdessä rivissä ja pojat sivulla toisessa rivissä. Kummankin rivin edessä oli peruna, jonka oppilaat kantoivat lusikalla vuorotellen rivinsä ympäri. Kysymyksessä oli, kummanko rivin — tyttöjen vai poikien — oppilaat suoriutuivat voittajina leikissä. Siinä taito ja vikkelyys ratkaisi pelin. Tällä kertaa voitti tyttöjen rivi katselijain suureksi iloksi. Hilpeyttä herätti myöskin säkkileikki. Pojat ja tytöt, jotka olivat kummatkin säkeissä, olivat rivissä ja juosten veivät pulikan määräpalkan ympäri ja antoivat sen taas toiselle. Siinä tuli kysymykseen maltillisuus ja joutuisuus. Moni oppilas hätäili ja kaatui, menettäen aikaa. Pojat olivat tässä leikissä tyt-

töjä etevämmät ja suoriutuivat voittajina. Vielä koettivat tytöt ja pojat voimiaan köydenvedossa, jossa taas vuorostaan tytöt voittivat.

Muitakin leikkejä leikittiin. Kaikissa leikkeissä oli iloa ja vauhtia. Ne näkyvät Lundin koulussa olevan hyvänä kasvatusvälineenä. Huomiota herätti niissä lisäksi se, että tytöt ja pojat leikkivät yhdessä. Meillähän sitä ei näe, lukuunottamatta asuntolan lapsia.

Koulun tutkinnossa oli näytteille asetettu lastentarhan pienokaisten töitä. Siinä oli savimuovailua, niini- ja paperipunontaa ja monenlaisia pieniä esineitä, joita pienet kädet olivat valmistaneet. Suuremmat tytöt olivat tehneet sieviä käsitöitä ja pojat puusta valmistelleet erilaisia esineitä. Toiset olivat sitoneet kirjoja, joita oli runsaasti näytteillä.

Aikaa oli kulunut ja tutkinto lähestyi loppuaan. Kokoonnuttiin koulun kirkkosaliin, joka oli kukin kaunistettu. Lopettajaisissa puhui koulun v. t. johtaja G. Hartman kauniisti ja antoi tietoja koulun vaiheista kulu-neelta lukuvuodelta. Sitten hän jakoi apurahoja oppilaille. Ne annettiin valmiina säästönä postisäästöpankkikirjoissa. Oli hupaista todeta, että näin viisaasti tehtiin. Meilläkin on vähän tällaista tapaa käytetty. Toivottavaa olisi, että kouluissamme huomattaisiin sen suuri kasvattava merkitys ja alettaisiin sitä enemmän suosia.

Tämä vaikuttava lukuvuoden työn päättäjäisstilaisuus loppui Herran siunauksen lukemiseen ja virteen.

Kuten jo mainitsin, on tällaisilla koulun työn lopettajaisilla merkityksensä yleisön myötätunnon ja rakkauden herättäjinä ja kasvattajina kuuromykkiin ja heidän hyväkseseen tehtävään työhön. Meillä Suomessa, jossa valtio uhraa paljon tähän työhön, ei enää paljoakaan kiinnitetä huomiota lukuvuositutkintoihin eikä niiden merkitykseen yleisöön nähden. Mutta meillä onkin havaittavissa — mistä se sitten johtuneekin — yleisön myötämielisyyden ja myötätunnon väheneminen kuuromykkiä kohtaan. Tämä on tosiasia, jota olisi ryhdyttävä jollain tavoin korjaamaan.

ERÄS IHMISKOHTALO

Huhtikuun kolmantena päivänä v. 1856 syntyi maailmaan pieni poika Ruotsinmaalla eräässä metsätorpassa Hälsinglannin läänissä.

Lapsi oli vanhempainsa ensimmäinen ja oli hänen maailmaantulonsa nuorelle isälle ja äidille jännityksellä ja ilolla odotettu tapaus. Mutta tieto tämän lapsen syntymisestä levisi pian ympäristöön jopa pian yli koko Ruotsinmaan. Minkätähden? Sentähden, että hänellä maailmaan tullessaan ei ollut ollenkaan käsiä eikä käsivarsia. On vaikeata käsittää nuorten vanhempain surun suuruutta kun he näkivät ensimmäisen lapsensa olevan raajarikon. Varmaankin rukollivat he usein, että Jumala ottaisi pois heidän pienokaisensa, ettei hänen tarvitsisi jäädä pahaan maailmaan vaivaa ja kurjuutta kärsimään. Sillä he ymmärsivät hyvin miten onnettomaksi heidän lapsensa elämä maan päällä muodostuisi. Kuinka voisi kädetön ihminen tulla toimeen maailmassa? Mutta lapsi jäi eloon ja sai kasteessa nimen Per Erik. Hän kasvoi ja kehittyi niinkuin toisetkin lapset. Hän tahtoi saada leikkikaluja itselleen kuten näki toisillakin olevan. Terveet lapset pitelivät leikkikalujaan käsillään, mutta Per Erik pienillä jaloillaan. Tähän tottui hän niin, että oppi käyttämään jalkojaan käsien sijasta ei vain lapsuudessaan, vaan myös läpi koko elämänsä.

Kahdeksan vuoden ikäisenä alkoi hän käydä koulua. Kouluun oli puolen penikulman pituinen matka, jonka hän joka päivä kulki edestakaisin.

Per Erik oli hyväpäinen ja hänellä oli suuri opinhalu. Helposti oppi hän lukemaan ja kirjoittamaan. Hän oli niin etevä kynän käyttäjänä, että osasi kirjoittaa yhtä hyvin molemmilla jaloillaan. Kotonaan opetteli hän väsymättä hoitamaan itse itseään ja tottui vähitellen itse pukemaan vaatteet päälleen ja riisumaan ne pois. Hän oppi itse syömään ja juomaan, pitelemään puukkoa ja veistämään, panemaan rihman neulansilmään, neulomaan napit vaatteisiinsa — kaiken tämän teki hän jaloillaan. Ja kun parta alkoi kasvaa, osasi hän omilla jaloillaan ajaa senkin.

Kun Per Erik oli läpikäynyt kansakoulun ja päässyt Herran ehtoolliselle tuli eteen ky-

symys millä tavalla hän rupeaisi elättämään henkeään tässä maailmassa.

Itse rakasti hän kovin paljon maanviljelystä. Mutta siinä ammatissa tarvitaan ennen kaikkea kaksi vahvaa käsivartta ja niitä ei Per Erikillä ollut. Se ala oli siis mahdoton hänelle. Mutta hänen kotiseurakuntansa pappi oli huomannut, että Per Erik oli erittäin viisas ja lahjakas poika. Ja siksi ehdotti kirkkoherra, että hän lukee paljon päästäkseen seminaariin. Hän lainasi kirjoja kirkkoherralta ja pitäjän lainakirjastosta. Näin valmistautui hän itseopiskelun avulla seminaaria varten. Mutta mistä saataisiin rahoja koulunkäyntiä varten? Täytyi saada velkaa. Per Erik oli tarmokas. Hyvät ihmiset näkivät, että hän oli kunnan poika, joka kovasta kohtalostaan huolimatta pyrki eteenpäin tulakseen hyödylliseksi kansalaiseksi. He antoivatkin hänelle rahaa lainaksi ja menivät takuuseen, niin että hän sai riittävästi varoja ja pääsi Bollnäsän seminaariin oppilaaksi. Näin kului kaksi vuotta seminaarissa. Sitten loppuivat rahat. Oli mahdotonta kauemmin jatkaa opiskelua. Mutta Per Erik ei hellittänyt. Hän meni kirkkoherran luo, joka otti hänet erään kiertokoulun apulaisopettajaksi kotipitäjään. Huomattiin, että Per Erik oli harvinaisen hyvä opettaja ja hän sai hyvän todistuksen kirkkoherralta. Jonkun ajan kuluttua sai hän alakansakoulussa vakituksen opettajanviran. Äiti muutti hänen luokseen asumaan. Kotiin jäi vain isä kahden nuoremman, pojan ja tytön kanssa.

Kului muutamia vuosia. Veli ja sisar menivät palvelukseen, isä jäi yksin asumaan torppaansa. Silloin Per Erik osti entisen kotimökkinsä omilla rahoillaan, jotka hän oli säästänyt. 34 vuoden vanhana meni hän naimisiin naapuritalon tyttären kanssa, joka oli hänen lapsuudenystävänsä. Heille syntyi 3 tervettä lasta.

Jonkun vuoden kuluttua myi hän kotitorppansa ja osti isomman tilan itselleen ja perheelleen. Talo oli kauniissa metsässä lähellä hänen kouluansa. Isä-ukko teki talontyöt. Mutta kun isä tuli vanhaksi täytyi tämäkin paikka myydä kun ei ollut varaa pitää palkkattuja palvelijoita. Ja koko perhe, myöskin vanha äiti, muuttivat asumaan koulutaloon. Perheeseen kuului 6 henkeä. Niille oli opet-

tajan hankittava elatus pienellä pikkukoulun opettajan palkalla. Täytyi noudattaa suurta säästäväisyyttä, että toimeen tultaisiin. Mutta koulutalon vieressä olevan perunamaan ja kasvitarhan avulla riitti ravinto tyydyttävästi koko perheelle. Vuonna 1905 osti Per Erik taas itselleen torpan koulunsa läheltä, sillä hän tahtoi kasvattaa molemmat poikansa maanviljelijöiksi. Ja tässä torpassa Per Erik rauhallisesti kuoli v. 1914. Torpassa asuu nykyään vielä hänen vanhin poikansa sekä leskensä vanhuuden lepoa nauttimassa.

Per Erik oli syntynyt köyhässä, pienessä kodissa, hän oli raajarikko, jonka tuskin olisi luullut voivan elättää itsensääkään. Mutta sitkeällä, väsymättömällä työllä saavutti hän hyödyllisen aseman elämässä, niin että voi hyvin tulla toimeen, vieläpä elättää perheensäkin, niin ettei tarvinnut vaivaishoidon apua nauttia. Monet hänen entisistä oppilaistaan elävät vielä muistaen häntä oikeamielisenä, onnistuneena opettajana, joka piti hyvän järjestyksen koulussaan. Ja jos joku oppilas oli laiska tahi tottelematon sai hän maistaa keppeä opettajan pitäessä häntä lujin ottein kiinni varpaillaan.

Kauan on hänen muistonsa elävä. Vanhemmat kertovat vielä lapsille kuinka mies, jolla ei ollut käsivarsia eikä käsiä, ja joka oli syntyisin köyhästä perheestä saattoi kohota riippumattomaan asemaan ja kykeni huoltamaan itsensä ja perheensä niin ettei tarvinnut kerjuulla itseään elättää.

(Värt Hem.)

POIKA JA MIES

Eräässä pikkuasutuksessa oli pieni poika, jonka äiti oli leski. Poika oli nuorin lapsiparvesta, jonka toimentulosta äidin oli vaikea selviytyä. Hän teki työtä kovasti ja säälistä ihmiset antoivat runsaskätisesti sekä hänelle että lapsille.

Tämä poika oli hyvin huolellinen omia tavaroitaan pidellessään ja ihmiset kehuivat ja yllyttivät hänen hyvältä näyttävää ominai-

suuttaan. Vuosien kuluessa kylän ystävälliset asukkaat antoivat hänelle riittävästi työtä sekä usein muistivat häntä lahjoilla.

Niin hän kasvoi mieheksi, meni naimisiin ja muutti asumaan eräälle tilalle. Tietysti hän oli ainoastaan vuokralainen ja hänellä oli niukasti varoja kaluston hankkimiseen. Kylvön ja elonkorjuun aikoina naapurit jalomielisesti lainasivat hänelle koneitaan ja autoivat häntä muutenkin. Kaikki oli hyvin.

Vuosi kului ja seuraavana vuonna oli työaika vaikeampi, sillä naapurit eivät olleet niin valmiit auttamaan ja lainaamaan. Tuli toinen vuosi, ja hän sai työskennellä aivan yksin.

Vaikeus oli siinä, ettei hän ollut valmis hoitamaan asioita omalta kohdaltaan. Hän oli hyvä lainan ottaja mutta huono antaja. Hän saattoi ottaa käytettäväkseen naapureiden kalliimmatkin koneet kaikkein luonnollisimpana asiana, mutta oli hyvin arka halvimmastakin omasta työkalustaan ja saamaansa apua korvatessaan hän antoi harvoin tunnin tunnista.

Koko elämänsä hän oli vain saanut ja saanut eikä kukaan ollut pyytänyt häneltä vastapalveluksia. Koko elämänsä ajan oli häntä kehuskeltu tarkkuudesta, jolla hän omia esineitään piteli, koska tätä tarkkuutta oli erehdytty pitämään hyvänä taipumuksena. Ja nyt hän oli hämmästynyt, hän kävi kärsimättömäksi ja vihaiseksi. Eivät naapuritkaan häntä ymmärtäneet — heillä ei ollut aikaa eikä kykyä eritellä hänen syitänsä. Heistä hän ei ollut enää lapsi eikä orpo, vaan aikuinen mies, jonka ei sopinut leikkiä. He ottivat aseman selityksittä sellaisena kuin se oli ja yksinkertaisesti jättivät hänet yksin.

Hän oli luonnostaan aurinkoinen ja rakastettava. Kasvatus ja ympäristö olivat melkein yksin vastuussa hänen onnettomasta tilastaan. Hän oli oppinut vain yhden puolen elämän asettamista tehtävistä — nim. ottamisen.

Luin tämän erästä aikakauslehdestä. Kyllä siinä on kuuromykillekin huomioon otettavaa. Muistakaamme: on autuaampi antaa, kuin ottaa. Mutta muistakaamme myös koittaa palkita se, jolta olemme saaneet.

A. S—t.

URHEILUOSASTO

MUUTAMIA HUOMIOITA K.U.L:n MESTARUUSKILPAILUISTA

Askettäin pidettiin Tampereella tämän vuoden rata ja kenttärheilumestaruuskilpailut, joista allekirjoittanut haluaa varteenottaa monet epäkohdat järjestelypuolelta yleensä. Tämä siksi, että vastaisuudessa huomioon otettaisiin ne entiset virheet ja että estettäisiin sellaisia uusiutumasta. En omasta puolestani halua millään tavalla laskea kilpailujen järjestäjäseuraa syyliseksi siihen. Tiedän, että järjestävä seura on koettanut tehdä parhaansa mukaan ja siinä melkolailla onnistunutkin. Voihan syy olla muuallakin kuin siinä. Allekirjoittanut oli liiton puolesta valvomassa kilpailujen kulkua. Huomasin sen aiheen että hallituksen taholta olisi määrätyn henkilön asiana olla ennen kilpailuja kirjeenvaihdossa järjestävän seuran johdon kanssa niistä välttämättömistä asioista. Tämä siten osaltaan auttaisi melkolailla kilpailujen onnistumiseen. Olin silloinkin aikeissa niin tehdä, mutta oletin että se olisi niinkuin turha. Siinäpä oli minulekin opiksi.

Tässä minä esiintuon kilpailujen järjestelypuolen puutteellisuudet, joita on lukuisalla tavalla esiintynyt. Ensi vaikutelma lauvantain kilpailun alussa oli se, että oli kovin vähän tuomareita ja muita toimihenkilöitä saapuvilla. Meille kyllä silloin sanottiin, että oli niitä toimihenkilöitä pyydetty, ja että ovat lupautuneet, mutta eivät tulleet. — Ikävä asia, että siten joutui niin monilukuinen tehtävä muutamain saapuvilla olevien harveille. Pitäisihän ennakoita pyydyiltä tuomareilta vaatia selvää lupasta. Ja elleivät voi olla saapuvilla, on heidän velvoitettava tilallensa varamies. Ylituomarille ja myös sihteerille pitäisi kilpailuohjelma osanottoilmoitukset mukaanluettuna, näyttää ja sopia tehtävien jaosta ja missä järjestyksessä kilpailupäivän ohjelma suoritettaisiin. Tämä

olisi välttämätöntä. Siten saisivat urheilijat tietää milloin kunkin lajin vuoro on tulossa. Sitten vielä sen jälkeen sopia urheilukentän vahtimestarin kanssa niistä toimenpiteistä, mitkä ovat välttämättömiä. Kaikista tarvittavista välineistä on saatava täysi selvyys. Ja jos mitä puuttuu, on hankittava nopeasti muualta valmiiksi. Hyvähän olisi, jos sopisi jonkun kuulevan seuran kanssa urheiluvälineitten käytöstä. Ja myös on välttämätöntä itse katsoa josko ne ovat hyväksyttävässä kunnossa. Kun kaikki on paikalla valmiina saatavissa, niin silloin ei ole mitään tarvetta lähteä puuttuvia etsimään.

Tietääkseni melkein jokaisella K.U.L:n alaisella seuralla on milloin enemmän ja milloin vähemmän järjestäjävoimien puutetta. Ellei omat voimat riitä, niin sitten on kuulevien apu välttämätön. Kun ottaa huomioon sellaisten mestaruuskilpailujen lukuisat tehtävät, niin olisi hyvä saada 6 kuulevaa tuomaria ylituomarin ja sihteerin lisäksi. Ja sitten apulaisia, joko meikäläisiä tai kuulevia. Kun kilpailuissa suoritetaan kahta lajia kerrallaan, niin olisi ehdottomasti kummassakin lajissa oltava kolme tuomaria. Kaikkien juoksujen päätepaikalla lisäksi ainakin 5 apulaista. Ja heitto- sekä hyppypuolella 2 apulaista. Siis kaikkiaan pitäisi olla 15 virkailijaa. Siten voi suoritus käydä parhaalla tavalla.

Kun kilpailijoita kuulutetaan starttipaikkoille, olisi järjestettävä niin, että kilpailijat ovat kohta saapuvilla. Kuulevien on tapana olla melkein täsmälleen saapuvilla, saatuaan kovaäänisellä kehoituksen. Mutta meikäläisissä oloissa saa juosta hikihatussa joka paikassa ennenkuin jokainen on selvillä. Tämä ikävä tapa olisi välttämättä poistettava. Mielestäni olisi kaikkien kilpailijoiden myös autettava tätä asiaa olemalla aikanaan

saapuvilla. Nais-urheilijat ovat tällä kertaa näyttäneet hyvän esimerkin tässä asiassa. Heitä oli valmiina joka kilpailulajin läheisyydessä. Kaikille miesurheilijoille tahtoisin esittää sen pyynnön, että ovat nopeasti valmiit starttipaikoilla. Olen huomannut, että moni nuorempi urheilija ei halua vielä rii-suutua ennenkuin vanhemmat tekijämiehet ovat ensin sen tehneet. Jokaisen niin juoksu- kuin myös hyppy- ja heittopaikoilla pitäisi heti kehoituksen saatuaan olla valmiina. Muussa tapauksessa olisi pakko pyyhkiä sellaisen osanottajan nimi, joka ei ole nimenhuudossa saapuvilla. Vanhemmilla tekijämiehillä ei ole mitään syytä antaa nuoremmille sitä huonoa tapaa opiksi.

Olisi toivottavaa, että jokaisen juoksumatkan lähtöpaikalla olisi kyltti esim. 200 mtr. lähtö tai 1,500 mtr. lähtö j.n.e. Siten olisi autettu kaikki asiaan kuuluvat. Tällä kertaa kävi niin, että tuskin kukaan tiesi haettavan paikan. Sitten vielä olisi välttämätöntä hankkia numerotaulut kierros-laskua varten.

Kestänee vielä pitkä aika ennenkuin kaikkien toimitsijatehtävien paikat voitaisiin miehittää meikäläisillä. Kykyjä on tällä hetkellä vähän ja harvassa, joten tulemme tarvitsemaan kuuluvien apua. E. Mattila.

K.U.L:n MESTARUUSKILPAILUJEN JOHDOSTA ERÄITÄ HUOMIOITA

(Jatk. viime n:stä)

Mainitsin alussa jotain k.m. urheilun renessanssista, jälleensyntymisestä, Helsingin k.m. keskuudessa.

Tulostaulukkohon osoittaa päinvastoin, että maaseutu on entistä voimakkaampi, sanonee joku. Minä myönnän, että palkintosijoja laskiessa on pääkaupungin asema perin surkuteltava. Mutta sittenkin uskal-lan väittää, että pääkaupungin k.m. urheilu on jo uhkana maaseudulle. Minulla oli tilaisuus läheltä seurata 4 × 100 m viestijuoksua, jossa H:gin joukkue ensimmäisenä Suomessa alitti 50 sek. rajan. Jokainen mies oli saanut tehtävänsä, joka täytettiin tunnontarkasti. Kapula kulki kädestä käteen kuin harjoituksissa ja tuloksena oli uusi

k.m. ennätys. Niin täydellisessä yhteisym-märryksessä ja sellaisen joukkuehengen in-noittamana, millä 400 m viesti Tampereella vietiin, saadaan suuria aikaan. Yksin tämän viestinjuoksun perusteella rohkenen puhua H:gin k.m. urheilun renessanssikaudesta.

*

Hämeenlinnan Kaurela isännöi edelleen, ja entistäkin vakuuttavammin kenttälajeis-sa. Mutta minusta tuntuu siltä, että hän edistyy niissä pikajuoksun kustannuksella ja se ei ole hyvä merkki. Hänen olisi enem-män kiinnitettävä huomiota pikajuoksuhar-joituksiinsa.

*

Sitten voimmekin jo siirtyä uintiin. Siinä en ole paljoakaan perillä asiasta, koska sen lajin harjoittelu on jäänyt tavallista syrjemmälle edesottamisissani urheilun alal-la. Mutta minä olin Tampereen uimalai-toksella keskusteluissa eräitten uimarien kanssa ja nämä paljon kilpailleet kuulevat puhuivat minulle hyvin kiittävästi k.m. uimataidosta. Varsinkin eri kilpailujen voit-tajat osoittivat heidän mielestään omaavan-sa hyvän ja luistavan tyylin.

Uimakilpailujen »loistokohdaksi» muodos-tui miesten 50 m vapaauintin II erä, johon arpa oli viskannut K. U. L:n pään ja sihteerin voimiansa koettelemaan. Arvonsa mu-kaisesti johti Ikiliikkuja n. 30 m, mutta sit-ten pinnisti Ruuri edelle ja voitti toiseen palkintoon oikeuttavalla ajalla päämiehensä. Ei auttanut Ikiliikkujan ontuva tyylikään Ruurin virtahevostaista polskutusta vastaan.

*

Kaiken kaikkiaan kilpailut olivat erittäin onnistuneet, vaikkakin kokemattomuus jär-jestelypuolella aiheutti eräitä hankaluuk-sia kilpailujen kulussa, ja aiheettomia moit-teita palkintotuomareita ja liiton johtomie-hiä vastaan. Tuula.

SYKSYN KILPAILUSATOJA

Helsingin K.m. Urheilus. jäsentenväli-set ulmakilpailut suoritettiin elokuun puoli-välissä Humallahden uimalaitoksella, ja saa-vutettiin niissä seuraavat tulokset:

män nuoren miehen nimi oli Alexander Graham Bell. Hän oli syntynyt Englannissa ja tuli Bostoniin Kanadan kautta. Vuonna 1876 asetettiin ensikerran hänen keksimänsä puhelin Bostoniin ja on se siitä saakka aina paranneltuna palvellut ihmiskuntaa. Bellin kuuro rouva on siis välillisesti aiheuttanut puhelimen keksimisen.

Viime vuonna lokakuussa kuoli Thomas Alva Edison. Hän oli kuuluisa keksijä, suuri ajattelija, viisas mies, väsymätön toimissaan, mutta aivan kuuro. Hän on tehnyt satoja hyödyllisiä keksintöjä. Varmaa on, että juuri kuurous auttoi häntä ihmeellisissä saavutuksissaan keksintöjen alalla. Sillä kuurona sai hän rauhassa koota ja keskittää ajatuksensa työhönsä. Eivät mitkään äänet ulkoapäin päässeet häiritsemään hänen ajatteluaan ja työhönsä syventymistään. Onpa siis kuuroista ja kuuroudesta ollut sanomattoman suurta hyötyäkin ihmiskunnalle.

MUISTOJEN KÄTKÖISTÄ

Nyt on kesä vuoden kukkein aika taas vaihtumassa syksyyn. Muistot on kohta vain jäljellä. — Muistelen aikaa taaksepäin, aikaa, jona olen kokenut kuuron kohtaloa.

Ajattelen, että Teissä, kohtalotoverit, voi olla „sisar-sielu”. Sinulle juuri tahtoisin kertoa pari muistelmaani näkymättömän käden, kannattavasta voimasta.

Usein kuuroksi tultuani itkin mielestäni kovaa kohtaloani. Erään kerran aivan huomaamattani tuli siihen eräs mummo, kysyi: „Miksi suret?” „Tuotahan en vaan vielä jaksa käsittää, että miksi juuri minun täytyy olla kuuro”, vastasin. „Voi lapsi rakas, aloitti mummo, ” „rakkaudesta rikas Jumala tahtoi vetää sinut pois huvien pyörteestä, johon nuoresta iästäsi huolimatta olit antautumassa. Rukoile Jumalaa, Hän kirkastaa sinulle; miksi Hän kuljettaa sinua tavalla, jota et vielä ymmärrä...” Näin jutteli, paljon kokenut mummo.

Sillä kertaa häpesin, että olin ollut nurja Jumalalle, kun Hän tahtookin vain — ikuista parastani. Minusta tuntui silloin, että tuo mummo oli näkymättömän käden, lähettämä.

— Olen heräämässä „nukutuksesta” sairaalan hohtavan valkoisella vuoteella, ystävällinen lääkäri ja herttaiset sairaanhoitajat ovat ympärilläni.

Avaan silmiäni, lääkäri aukaisee huuliani, tunnen viiltävää tuskaa — pyydän vettä. Lääkäri antaa kieltävän vastauksen. Silloin, (en osaa kertoa) henkeni sai hetken lyhyen nähdä — taivaan ihanuutta —! Tuo kaikki vaikutti minuun niin! että olin onnellisin olento vaikka lepäsin sairaalan vuoteella. Tuntui niin suurelta että näin, „pieni” sai sanoa Herralle: „Kiitos, että aina muistat, autat mua tuskissain!”

Niin, paras voiman lähde maisella matkalla on luottamus korkeimman johtoon! Tietoisuus siitä, että elomme pursi laskee kerran rauhan rannalle, antaa meille voimaa kestämään uljain mielin elon aalloissa!

Nyt vuosien vierieessä, ilon ja surujen vaihdellessa, muistelen usein runoa, jonka tunnettu runoilija sepitti:

»Tää voima ompi taivahainen, pyhä,
mi ihmisrintaan tulen sytyttää,
se matkallamme meille kuiskaa yhä
ja tiellä elon, tahtoo pysyttää...»

M. R.

ETSIJÄN TUSKA

*Jo vuosia, vuosia sitten olen
itkenyt kohtaloain.
Olen itkenyt — nyt en itke,
vaan nauran, nauran vain.*

*Jo lapsena kyynelten maljan
sain pohjahan tyhjentää.
Nyt rintani ahjoksi hallan
jäähdytti elämän jää*

*Olen tuskasta itkenyt ennen
mutt' kaihon kyyneleet
Ne kaikki vuosien mennen
ovat minulta kuivuneet.*

*Jo vuosia, vuosia sitten olen
etsinyt onneain.
Olen etsinyt, nyt en etsi,
vaan nauran, nauran vain.*

Ainamo

KUUROMYKKÄIN LEHTI

ilmestyy nyt konelatomossa sattuneitten esteitten viivyttämänä kolmisen viikkoa tavallisesta ajastaan myöhästyneenä, minkä vuoksi toimitus on harkinnut parhaaksi julkaista syys- ja lokakuun numeron yhdessä 16-sivuisena kaksoisnumerona, jonka jälkeen lehti taas marras- ja joulukuussa toivotaan saatavan tavalliseen aikaan, kuukauden alkupäivinä. Niihin aijotut kirjoitukset ja uutiset pyydetään lähettämään toimitukselle noin viikkoa ennen kuukauden loppua.

Toimitus.

TURISTIMATKA

Sain kesäloman kuukauden ajaksi alkaen 1 päivänä heinäkuuta, jolloin tein viiden päivän junamatkan pääkaupunkiin käyden m.m. Kauklahdessa, Tapanilassa, Puistolassa ja Keravalla tervehtimässä paljon vanhoja kuuromykkätuttuja. Sitten aloitin pyöräilymatkani torstaina 7 p. heinäk. klo 22, jolloin rupesin lentämään polkupyörälläni kohti Turku. Menoreitti oli seuraava: H:linna, Renko, Somero, Kuusjoki, Pertteli, Salo, Halikko, Paimio, Piikkiö ja Turku, yhteensä 183 kilometriä matkaa. Saavuin Saloon aamulla klo 7 ja jatkoin matkaa Halikkoon, jossa sain viettää neljä päivää kauniilla maaseudulla. Tiistaina 12 p. varhain aamulla klo ½ 4 läksin pyöräilemään sieltä Auran kaupunkiin, saapuen sinne klo 6. Tallustelin vain kolme päivää vanhassa kotikaupungissani ja yleisen käytävän kylpyrannalla, jossa sain levätä koko päivän pyöräilymatkan vaivoista. Sitten torstaina 14 p. klo 11 jatkoin matkaa kohti Raumaa, 97 kilometriä Raision, Mynämäen ja Laitilan kautta. Laitilan kirkonkylässä näkyi komeita valkoisia kaksikerroksisia kivitaloja kuin kaupungissakin. Pistäydyin siellä isoon ja hienoon kahvilaan juomaan kahvia. Sen jälkeen matkalla poikkesin Kodisjoelle Iso-Ettalan maalaistaloon, jossa sain viettää muutamia päiviä lomaani. Eräänä sunnuntaina isäntä Erik Iso-Ettala, hänen nuorin sisarensa Saara ja minä ajoimme yhdessä

pyörillä Laitilaan Kariaisten Pietilään 26 km pitkän matkan. Siellä asuu kuuro Onni Pietilä ja vieraili siellä kuuro nuori aviopari Lokalahdelta. Aika kului siellä niin hauskaasti ja meidän täytyi jäädä sinne yöksi kovan sateen vuoksi. Seuraavana päivänä satoi vielä ja kävi kova ukkonen. Iltapäivällä ajoimme vielä Laitilan Kaukolaan ja kohtasimme vanhan koulutoverini Jalmari Nummelinin, jota en ollut nähnyt yli 30 vuoteen. Hän talutti juuri hevosta maantiellä aikoen mennä niittämään heiniä. Hän on muuttanut paljon, jotta en tuntenut heti. Hän oli kuin italialainen soittomies kun hänellä on mustat viikset, musta tukka ja ruskeat kasvot. Hän on ollut uskollisesti renkinä toistakymmentä vuotta samalla Kaukolan maatilalla. Palasimme Kodisjoelle. Tiistaina 19 p. aamupäivällä jätin hyvästit ystävälliselle Iso-Ettalan väelle ja läksin ajamaan Raumalle. Puolen päivää oleskelin vilkkaassa pikkukaupungissa ja päätin pyöräillä illalla Kokemäelle. Tultuani Lappiin eksyin väärässä tienhaarassa Hinnerjoelle saakka, josta täytyi sitten jatkaa matkaa Euran kautta Kokemäelle yhteensä 94 kilometriä. Saavuin myöhään illalla klo ½ 23 Kokemäen kirkolle. Löysin helposti neiti Anna Sallgrenin kodin, mutta hän itse ei ollut silloin kotona. Olin yötä matkailijakodissa. Seuraavana aamuna jatkoin matkaa Kiiikkaan, 54 km. Kapealla mutkaisella ja huonolla tiellä usein eksyin monen tienhaaraan. Kuljin pyörineni veneellä pari kertaa Kokemäen joen yli. Lauttamies vei veneellä minut toiselle rannalle; kysyin mieheltä paljonko venekyyti maksaa. Mies viittasi kädellä merkiksi 5. Luulin että se oli 5 markkaa ja annoin viiden markan setelin. Mies antoi takaisin 4:50 p. Hämmästyin kovin että kyyti oli niin kovin alhainen, maksaen vain 50 penniä tällaisena kalliina aikana. Vielä toisessa paikassa eräs nainen vei minut pienellä veneellä toiselle rannalle. Annoin naiselle 50 p. kyydistä, mutta hän antoi takaisin 25 p., hämmästyin taas kovin, että kyyti maksoi vain 25 penniä niinkuin rauhan aikana. Muistan, kun olin matkalla v. 1906 kesällä Räisälästä Sairalan asemalle postihevოსella, kun lauttamies vei lautalla joen yli ja vaati minulta kyytimaksuksi 60 penniä,

kouluikään pantiin heidät amerikalaiseen kuurojenkouluun »Illinois school for the deaf, Jacksonville Illinois.» Miss Alfhild on käynyt koulua 11 vuotta ja Holger 10 vuotta.

Alfhild ja Holger ovat orpoja, sillä heidän vanhempansa kuolivat joku vuosi sitten. Lapset perivät kaiken vanhempainsa omaisuuden. Heillä on nyt m.m. kaksi taloa, toinen Waukeganissa Illinoisissa, toinen Floridassa. Holger asuu nykyään Floridassa ja työskentelee kanafarmilla sitten kun menetti paikkansa Illinoisissa, sillä sielläkin on ankara työnpuute. Molemmat ovat he Amerikan kansalaisia ja kirjoissa Yhdysvalloissa.

Neiti Yuth oleskelee nyt sukulaistensa luona Ylimarkussa pohjanmaalla. Viime keväänä asui hän muutaman kuukauden enonsa Anders Häkansin luona Vaasassa. Aluksi oli hänen hyvin vaikeaa ymmärtää suomalaista viittomakieltä. Vähitellen oppi hän kuitenkin sitä vähin ymmärtämään, sillä hänellä on tarkka ja hyvä huomiokyky. Hän kävi kuurojen yhdistyksen kokouksissa Vaasassa ja näytti hyvin kotiutuneelta. Kysymykseeni, kuinka hän viihtyi Suomessa vastasi hän, että tämä on ikävä ja kylmä maa. Mutta Amerikassa hän viihtyy hyvin, ja hän vaan odottaa aikaa, jolloin taas pääsee lähtemään toiseen kotimaahansa Atlantinmeren tuolle puolen. Hän viipyy Suomessa vain lyhyemmän ajan ja palaa sitten taas takaisin Yhdysvaltoihin.

A. Nordberg.

MATKAKERTOMUS SAKSASTA, TANSKASTA JA RUOTSISTA

(Jatk. n:osta 6. -32)

Tulin Hampuriin ja menin uimahalliin uimaan, sekä sieltä elokuvia katsomaan, ensikerran ulkomailla.

Lauantaina elokuun 29 p:nä päätin lähteä Tanskaan. Ostin piletin ja aloin tutkia junien kulkuvuoroja. Iltapäivällä oli meitä 2 kuuroa koolla. He ihmettelivät kovin, että yksinäinen suomalainen oli lähtenyt niin pitkälle matkalle. Aikaisin sunnuntai aamuna matkustin tanskalaisessa rautatievaunussa Frederician kaupunkia kohti. Ilma oli kaunis, Asemalle

oli tullut minua vastaan, eräs sikäläinen kuuro, johon Nürnbergissä olin tutustunut. Tämä ystäväni, Jes Höck, vei minut kauniiseen kotiinsa, johon jätin matkalaukkuni. Sitten menimme meren rannalle, johon kuurojen on tapana kokoontua auringonkylpyä ottamaan. Tuusin jo monet heistä. Toiset olivat minulle tuntemattomia. Olin vähän väsynyt ja kuuma oli. Sentähden menin heti meren suolaiseen veteen uimaan. Uituani sain ensikerran elämässäni maistaa tanskalaista kahvia tanskalaisen leivän kera. Otettiin valokuvia. Auringon laskun jälkeen vei ystäväni Jes Höck minut katsomaan Frederician nähtävyyksiä. Illalla saapui monta kuuroa hänen kotiinsa. Maanantaina 31 p. kävin katsomassa erästä kuuroa räätäliä ja kuurojenkoulua ja iltapäivällä ajelin polkupyörällä pitkin kaupungin katuja. Iltapäivällä näin myös kuurojen urheiluharjoittelua. Aikaisin jo klo 5 tiistaiamuna läksin taas matkalle. Ensin matkustin lautalla salmen yli Stribiin, sieltä junalla Nybergiin, taas lautalla Korsöriin ja loppumatkan pikajunalla Köpenhaminaan.

Asemalla oli minua vastassa hyvä Suomi-ystävä Poulina Christiansen. Raitiovaunulla ajoimme Brohusgade 17, jossa on kuurojen vanhainkoti. Ihailin tätä kaunista, suurta rakennusta, joka on kuurojen oma.

Rouva Poulina asuu rakennuksen ylimmässä 6:ssa kerroksessa. Hänellä on 2 huonetta ja keittiö. Vuokra on halpa. Rouva Poulina oli iloinen siitä, että satuin tulemaan Köpenhaminaan sopivaan aikaan, sillä kuurojen yhdistyksellä oli joka ilta koko viikon aikana ohjelmallisia illanviettoja. Hän kehoitti minua viipymään pitemmän ajan voidakseni ottaa osaa juhliin. Hänen ystävällisestä pyynnöstään viivyin 8 päivää Köpenhaminassa. Kävin katsomassa kuurojen koulua, museoita, kuninkaan linnaa, raatihuonetta ja stadiota. Seuraavissa juhlissa sain olla mukana: kahdessa juhlassa, jotka pidettiin tanskalaisten kuurojen urheilijoitten suurten voittojen johdosta Nürnbergin kisoissa, Aalborgilaisten kuurojen 35-vuotisjuhlassa ja kaksi kertaa elokuvissa. Tiistaina syysk. 7 p. läksin Köpenhaminasta. Kaunis muisto jäi mieleeni sieltä. Poulina Christiansenin seu-

rassa matkustin laivalla Malmöhön, jossa eräs työtön kuuro oli meitä vastaanottamassa ja vei meidät kuurojenyhdistyksen huoneustoon. Sikäläinen kuurojenyhdistys on mailla ollut 24 vuotta samassa huoneustossa, mutta aikoi pian muuttaa omaan taloonsa. Yhdistys viettää piakkoin 25-vuotisjuhlaansa ja samalla aiotaan vihkiä sen uusi 4-kerroksinen talo.

Aikomukseni oli käydä katsomassa Lundin kuurojenkoulua ja maanviljelyskoulua, mutta matkani oli venynyt niin pitkälle, että ajoin junalla yöllä Lundin ohitse. Olen pahollani, etten voinut sinne poiketa. Ehkä voin pistäytyä siellä joskus toiste.

Keskiviikkona 9 p:n aamuna saavuin pika-junalla Tukholmaan. En ollut ilmoittanut kenellekään tulostani. Tutkin Tukholman karttaa ja löysin helposti siitä kuurojenyhdistyksen osoitteen: Holländarinkatu 1. Yhdistyksen huoneustossa löysin kuurojen nimiluettelon sekä heidän osoitteensa. Päätin heti suunnata kulkuni hra G. Fondeliuksen luo. Hän sattui olemaan kotona ja tuntui olevan iloinen kun sai suomalaisen vieraan. Hra Fondeliuksen mukana menin rahanvaihtokonttoriin sekä laivakonttoriin tilaamaan itselleni paikan Suomeen lähtevässä laivassa. Kun nämä seikat oli suoritettu vei hra Fondelius minut hyvään ruokapaikkaan. Sitten meni hra F. kotiinsa, mutta minä menin kuurojen yhdistykseen, jossa tapasin saarnaaja hra Georg Svenssonin. Hän näytti minulle yhdistyksen huoneustoa. Eräässä huoneessa oli lasikaappi, jossa säilytetään suurta, kallisarvoista pokaalia, jonka Ruotsin kuurojen koulujen opettajat ovat lahjoittaneet sikäläisten kuurojen mestaruuskilpailuissa eniten pisteitä saavuttaneelle urheiluseuralle. Tukholman urheiluseura »Hephata» on voittanut sen vuodeksi eteenpäin. Seurattava esimerkki Suomen kuurojenkoulujen opettajille! Perjantaina syysk. 11 päivän aamuna nousin täysin levänneenä hyvässä hotellissa, eikä minulla ollut mitään muuta tehtävää kuin kulkea Tukholman katuja edestakaisin. Näin useitten Ruotsin vanhojen, kuuluisien kuninkaitten kuvapatsaita. Stadionin löysin helposti ja sain mennä sisään maksutta sitä katselemaan. Istuin

hetkiseksi katselijain penkille ja ajattelin miten monta kiivasta ottelua tuossa on oteltu ja voittopalkinnoita saavutettu. Viimeksi oli suomalainen joukkue lyönyt Ruotsin miehet Ruotsin ja Suomen välisissä vapaissa maatotteluissa. Saman päivän illalla ilman ollessa tyyni ja kaunis menin »Birger Jarl»-laivaan, joka yön hiljaisuudessa kulki Turkuun. Tuntui hyvälle taas päästä kotimaahan. Jonkin väärinkäsityksen johdosta ei kukaan tullut minua satamaan vastaanottamaan, vaikka hyvissä ajoin olin tulostani ilmoittanut. Menin tunnetun leikinlaskijan A. Vilkin asuntoon. Hän ei ollut kotona. Odotin siksi kun hän saapui. Hän oli ollut minua satamassa vastassa, mutta emme huomanneet siellä toinen toistamme.

Illalla menin »esitelmäpäiville» yhdistyksen ahtaaseen huoneustoon. Johtohenkilöitten suostumuksella oli minulla ilo saada siellä kertoa matkani vaiheista. Samalla jäitin Turun kuurojenyhdistykselle lahjatalun Köpenhaminan kuuroilta. Samanlaisen olin saanut viedäkseni Helsingin kuurojenyhdistykselle.

Seuraavana päivänä, sunnuntaina, oli toinen esitelmäpäivä. En enää malttanut jäädä Turkuun vaan matkustin ensimmäisellä aamujunalla rakkaaseen kotiini, jossa taas sain nauttia oikeata ruokaa, jota en 4:jäjän viikkoon ollut saanut maistaa.

Hj. Sandblom.

YHTÄ JA TOISTA

Hiukan yli 50 vuotta sitten tapahtui Amerikassa, että Bostonin kuurojenkouluun otettiin opettajaksi eräs nuori mies, jonka piti opettaa pieniä kuuromykkälapsia puhumaan. Siellä tutustui hän erääseen kuuroon nuoreen neitiin, jonka kanssa hän piankin meni naimisiin. Nuori opettaja oli innokas sähkön tutkija ja teki usein kaikenlaisia kokeiluja sähköllä. Niinpä tuli hän ajatelleeksi, että ehkä voisi sähkön avulla parantaa kuuromykkien puhekykyä, niin että se tulisi kuuluvammaksi ja paremmaksi. Hän teki paljon kokeita ja lopuksi tuli hän keksineeksi puhelimen eli telefonin! Tä-

»LAPIN KUNINGAS»

Kaksi vuotta sitten tutustuin Kirunassa erääseen vanhaan lappalaiseen kuuromykkään. Nyt olen saanut tiedon, että hän on kuollut 74 vuoden vanhana. Hänen nimensä oli Anders Olsson-Saari. (Huomaa suomalainen nimi Saari!) Hän asui Talman lappalaisyhdessä. Saari oli »sameheimoon» kuuluva. Hän hukkuu pieneen tunturijärveen Tornionjärven pohjoispuolella. Hän oli mennyt Kattisvuomaan ostoksille. Kotimatalla aikoi hän kulkea suoraan jäätä pitkin, mutta ei tiennyt, että jää sillä kohden oli heikkoa virran jäätä. Muutamat toiset lappalaiset kulkivat myöhemmin samaa tietä ja löysivät Saaren sukset jäältä avannon reunalta. He rupesivat heti etsimään hukkunnutta ja löysivätkin Saaren ruumiin vedestä. Tämä tapahtui sunnuntaina toukokuun 1:nä päivänä.

Asuessani ennen Kirunassa Pohjois-Ruotsissa tapasin Saaren usein kaduilla. Hän kertoi minulle entisistä ajoistaan. Hän oli sameheimon vanhimpia jäseniä. Vanhasta iästään huolimatta oli hän suuri ja väkevä mies. Hän oli köyhä, mutta hän tuli tyydyttävästi toimeen, sillä hänellä oli rautainen terveys. Hiihtämällä monet penikulmat yli korkeitten tunturien saapui Saari usein Kirunaan kerjäämään rahaa. Ihmiset tunsivat hänet ja antoivat hänelle rahaa. Minä huomasin, että hän halusi saada tupakkaa pannakseen piippuunsa kaukana kotinurkissaan tunturien takana. Usein pyysi hän minulta paperossia tahi rahaa ja minä annoin.

Mielenkiintoista oli »kuulla» hänen kertovan oloistaan ja elämästään tuntuureilla. Hän osasi kirjoittaakin. Hän näytti minulle kummalliset kätensä. Molempien käsien pikkusormia ei hänellä ollut. Hän kertoi minulle omalla, mutta havainnollisella viittomakielellään, että hänet kerran nuorena sidottiin koivuun kiinni ja sitten ruoskittiin, pikkusormet leikattiin veitsellä pois ja sitten hänet jätettiin siihen paikkaan. Tämän teon suorittivat toiset lappalaiset. Haavoista ei ollut vuotanut paljontakaan verta, sillä oli kova pakkanen, niin että ne pian jäätyivät. Hän huusi apua. Eräs metsästäjä kuuli hänen

huutonsa, tuli apuun ja päästi hänet irti koivusta. Saari kiitti pelastajaansa. Saari sai selkäänsä »lappalaisten lain» mukaan, sillä häntä epäiltiin poronvarkaudesta.

Saari oli siirtynyt sitten etelään samaan opetusta. Näin hän oppi lukemaan ja kirjoittamaan. Myöhemmällä iällääänkin hän luki ja kirjoitteli ahkerasti. Hän lienee ollut aikoinaan ainoa lappalainen, joka osasi lukemisen ja kirjoittamisen taidon. Saari oli varmaan harvinainen ja mielenkiintoinen sameheimon jäsen. Häntä kutsuttiin yleensä »Lapin kuninkaaksi» ja »Ihmiseksi». Nämä lempinimet oli hän saavuttanut viisautensa ja erikoisuutensa takia.

Ernst Gustafsson.

(Ruotsin k.m. lehdestä.)

SUOMALAINEN POIKA TUKHOLMASSA

Kaksi vuotta sitten pääsi Porvoon kuurojenkoulusta kalastajan poika Ernst Albert Pettersson Kökarin saarelta Ahvenanmaalla. Hän oli ahkera ja tunnollinen oppilas koulussaan. Hänellä oli monta hyödyllistä harrastusta kouluopinnoittensa ohella. Hän piirusteli paljon ja sahasi lehtisahalla kaikenlaisia pikkuesineitä, rakensi lentokoneita ja tuulimyllyjä y.m. Ne olivat kaikki niin hyvin tehtyjä ja sieviä, että kaikki nuoremmat oppilaat mielellään olisivat tahtoneet saada ne itselleen. Itse hän paikkasi kenkänsä ja pani puolipohjat niihin ja osasi itse sillittää housunsa lahkeet. Taitavasti pani hän ne illalla patjansa alle painoon ja aamulla olivat ne sileät ja siistit kuin jos olisivat tulleet suoraan räätäliiltä. Hän oli huolellinen ja säästäväinen. Hänen veljensä on lääkärinä Tukholmassa. Kerran lähetti tämä veli Albertille rahaa, jolla hänelle piti ostaa uusi puku. Mutta silloin ilmoitti Albert opettajalleen saaneensa uuden ajatuksen, sen nim. että ostetaankin vain uudet housut ja pannaan loppuraha pankkiin korkoa kasvamaan. Lääkäri-veljeltään saisi hän vähän käytetyn takin, joka kyllä kelpaa pidettäväksi toistaiseksi maalla. Albert tekikin niin kuin oli sanonut opettajalleen. Rahat pantiin pankkiin

ja ovat siellä vielä nytkin koskemattomina korkoa kasvamassa. Ja pankkikirjansa jätti hän Porvooseen johtajan säilytettäväksi. Talveksi osti hän uudet kalossit, mutta keväällä pani hän ne asuntolan vintille säiliöön, että ne olisivat kiiltävät ja uuden näköiset toukokuu 31 päivänä, jolloin hän matkusti Porvoosta kotiinsa.

Syksyllä kaksi vuotta sitten matkusti hän veljensä luo Tukholmaan. Hän tahtoi jatkaa koulunkäyntiään sikäläisessä kuurojenkoulussa Manillassa. Jo muutaman päivän perästä siirrettiin hänet korkeimman luokan A-osastolle. Vuosi sitten pääsi hän oppiin kaivertaja Bergmanin liikkeeseen Tukholmassa. Siitä kirjoittaa hän m.m. seuraavaa: „Saan luultavasti olla tässä liikkeessä oppilaana 3—3½ vuotta ilman palkkaa. Kaivertaminen on hyvin vaikeaa, sillä jokainen viiva ja piirre on tehtävä hyvin tarkasti. Lokakuun 1 p:nä pääsin myös oppilaaksi Teknilliseen kouluun, jossa saan oppia piirustusta vapaalla kädellä 2 tuntia joka ilta. Koulussa on yli 800 oppilasta. Kaikki oppilaat eivät opiskele samaa ainetta. He saavat valita minkä aineen tahtovat. Kun on harjoiteltu 2 vuotta vapaalla kädellä piirustamista siirrytään kuviopiirustus-osastolle. Mutta minä olen onnistunut jo kahden kuukauden kuluttua pääsemään kuviopiirustusta harjoittelemaan. Olen menestynyt nopeasti. Olen siirtynyt luokalta toiselle. Siitä saan kiittää veljeäni Eerikkiä, joka käskee piirtelemään ja maalaillemaan ahkerasti illallakin kotona. Kun olen lopettanut oppikurssini koulussani, niin voisin ehkä päästä esim. mainospiirtäjäksi elokuviin, mutta siihen en minä rupea. Aion piirustella ja maalaila tauluja vain huvikseni ja sivutöikseni. Huomaan, että on viisaampaa tulla kaivertajaksi kuin taidemaalariksi, sillä kaivertajat voivat ansaita rahaa, mutta taiteilijain on vaikea elää, sillä he eivät saa taulujaan myydyiksi. Minä aion kaivertaa päivisin ja maalaila iltasin. Näin aion vastaisuudessa elättää henkeni. Tulee halvemmaksi maalata itse tauluja itselleen kuin ostaa niitä toisilta. Olen jäljentänyt Liljeforsin taulun »Merikotkat» ja piakkoin rupean jäljentämään »Dante ja Beatrice»-taulua. Lahjoitan sen sitten

Eerik-veljelleni, sillä hän hoitelee ja avustaa minua nyt kun ole varaton. Hän on sanomatoman hyvä minulle ei hän koskaan suutu eikä riitele. Hän työskentelee myös tavattoman paljon kotona iltaisin, kirjoittaa ja kirjoittaa aina vaan ja hänen pöytänsä on täynnä papereita, ja kirjoja. Pelkään, että hänen päänsä halkeaa paljosta viisaudesta. Kun olen iltakävelyllä kaupungilla, niin kuljen ikkunasta ikkunaan tauluja katselemassa ja koitan opiskella ja tehdä tarkkoja huomioita väreihin, valoihin ja varjoihin y.m. nähden. Kun menen kesälomalle Kökariin aion siellä maalata tauluja, sillä isänmaa saa nyt takaisin poikansa, joka on ollut poissa liki 2 vuotta. Odotan lämmintä vastaanottoa . . .”

Kuten kirjeestä näkyy menestyy suomalainen kökarilaispoika hyvin Tukholmassa. Hänellä on hyvä, iloinen luonto ja hän ryhtyy vakavasti tehtäviinsä. Ja ihminen, joka elää hyvässä ystävyydessä Ahkeruuden kanssa menestyy varmasti.

KUURO SUOMALAISTYTTÖ AMERIKASTA

Jo viime lokakuussa palasi pitemmäksi aikaa kotimaahan valtamerilaivalla New-Yorkista Suomessa syntynyt kuuro tyttö miss (neiti) Alfhild Yuth Vaasaan. Hän matkusti ensin junalla New-Yorkiin Waukeganista Illinoisin valtiosta ja sieltä Atlantin valtameren yli laivalla Southamptoniin, Englantiin. Junalla matkusti hän sitten Southamptonista North Seaan ja sieltä suomalaisella matkustajalaivalla Helsinkiin. Vaasasta matkusti häntä vastaanottamaan hänen naimisissa oleva sisarensa, amerikalainen hänkin, joka aikaisemmin oli Suomeen tullut käymään. Sisarensa seurassa saapui neiti Alfhild sitten kotiseudulleen Vaasaan.

Neiti Alfhild Yuth on syntynyt Närpiön pitäjässä ja on hänellä kuuro velikin, jonka nimi on Holger. Mutta tämä veli on nyt Amerikassa hänkin, Floridan valtiossa. Alfhildin ollessa 5-vuotias ja Holgerin 8-vuotias siirtyivät heidän vanhempansa Suomesta Amerikan Yhdysvaltoihin ja veivät silloin kuurot lapsensa mukanaan. Kun lapset tulivat

50 m rintauinti: 1) V. Tuominen 44,7 (uusi enn.); 2) R. Pitkänen 45,5; 3) O. Kilpinen 50,4; 4) J. Hällberg 50,8; 5) A. Helenius 62,0.

100 m rintauinti: 1) V. Tuominen 1.39,1 (uusi enn.); 2) R. Pitkänen 1.56,2; 3) J. Hällberg 1.58,1; 4) O. Kilpinen 1.58,8; 5) R. Paljakka 2.12,7; 6) E. Karilas 2.18,8; 7) K. Nordberg 2.25,3.

200 m rintauinti: 1) V. Tuominen 3.45,7; 2) O. Kilpinen 4.15,0; 3) R. Pitkänen 4.41,7; 4) R. Paljakka 5.01,6; 5) K. Nordberg 5.49,0.

400 m rintauinti: 1) V. Tuominen 7.50,1 (uusi enn.); 2) O. Kilpinen 9.00,2; 3) J. Hällberg 9.56,3; 4) A. Helenius 10.44,1; 5) R. Paljakka 11.43,2.

50 m vapaauinti: 1) V. Tuominen 43,9; 2) R. Pitkänen 44,5; 3) J. Hällberg 49,5.

50 m selkäuinti: 1) V. Tuominen 1.01,1 (uusi enn.); 2) R. Pitkänen 1.02,2.

Suorat ponnahduslautahypyt: 1) V. Tuominen 88 p.; 2) J. Hällberg 70 p.; 3) A. Helenius 67 p.

V. Tuominen rikkoi omat ennätyksensä taas tänäkin kesänä 50, 100 ja 400 m rintauinnissa ja 50 m selkäuinnissa, mikä on ilahduttavana seikkana huomioonotettava. Kilpinen, joka vielä vuosi sitten tuskin osasi uida, on kehittynyt harvinaisen hyvin, mitä osoittaa hänen sijoittumisensa näissä kilpailuissa.

50 metrin vapaa- ja rintauinnin tuloksia ei voida keskenään verrata, sillä vapaauinti suoritettiin, samoin kuin muutkin lajit, ukkosilman aikana, jolloin on tuntuvasti raskeampaa uida kuin lämpimänä ja aurinkoisena päivänä. 50 m rintauintia suosi, kuten sanottu oikein ihanteellinen sää. Samalla kertaa suoritettiin kilpailu ponnahduslautahypyissä.

Mainittakoon ulkopuolella kilpailun saavutettuina 100 m:llä A. Heleniuksen tulos 2,11,2 sekä 200 m:llä J. Hällbergin 4.34,1 ja A. Heleniuksen 4.42,8, joita edellämäinitusta syys-

tä ei myöskään voida yhdistää toisten saman matkan tuloksiin. Ei ole nim. oikein ottaa huomioon tuloksia, jotka on saavutettu eri aikana ja paremmissa olosuhteissa kuin missä varsinainen kilpailu on tapahtunut.

En malta olla mainitsematta, että K.U.L.:n puheenjohtaja »Ikiliikkuja» nähtiin myöskin kilpailijoitten joukossa vanhimpana osanottajana verestämässä nuoruuden muistoja ja kokeilemassa kuntoaan 100 m:llä esimerkiksi nuoremmille.

M u k a n a o l l u t.

Hämeenlinnan Kuuromyökkä-Urheilijat järjestivät jäsenilleen sunnuntaina 28 p. elokuuta kello 9 kilpailut, nimittäin: naisille 3-ottelussa ja miehille 5-ottelussa. Kilpailut pidettiin Hämeenlinnan urheilukentällä ja osallistui niihin 2 naista ja 3 miestä. Palkinnot jakaantuivat seuraavasti:

3-ottelun pisteet: I Kaisu Valtari 147,68 pistettä; II Elsa Pyymäki 130,16 pist. Yksityistulos: Kaisu Valtari 100 m j. 15,7, kuula 8 mtr. ja pituus 4.10.

5-ottelun pisteet I V. Kaurela 372,17 pistettä; II I. Valtonen 331,02 pist. Yksityistulos V. Kaurela 100 m j. 12,5, kuula 12.40, korkeus 1.55, keihäs 47.60 ja 1,500 m j. 5,7,1.

Kaisu Valtarille joutui ensi kerran kellokauppa Otavan lahjoittama kiertopalkinto sekä V. Kaurelalle isä Tarmo-Juurevan lahjoittama kiertopalkinto.

Tanskan Kuuromyökkäin Urheiluliitto (D. D. I.) on viettänyt 10-vuotisjuhlaansa viime kuun 28 p:nä. Liittoon kuuluu neljä seuraa nimittäin „Døvstumania” Köpenhaminasta; „Fremad” Fredericiasta, „Aros” Aarhusista, ja „Dan” Odensesta. Ensimmäisenä puheenjohtajana oli hra M. Dahlgaard v. 1922—26, jonka jälkeen toimi suomalaisille tunnettu johtomies hra J. P. Nielsen tähän asti. Alusta lähtien on hra Gustav Svensson toiminut yhtäjaksoisesti sihteerinä.

(Jatk. s:ltä 118)

normaaliaikana. Ihmettelin mitä varten minun piti maksaa vaikka istuin postihevoisen rattaillla enkä lautalla.

Vihdoin saavuvin Kiikkaan klo 15 aikaan ja menin suoraan Ritalaan. Minä viivyin siellä pari päivää ja olin yötä taiteilija J. F. Talvian kauniissa huvilassa. Samana iltana herra Talvia ja minä ajoimme pyörillä yhdessä katsomaan »Heffata» k.m. yhdistyksen omaa taloa Vinkilässä, jossa vietettiin äs-

kettäin 25-vuotisjuhla, ja sitten Tyrvälle maanviljelijä Akseli Ritalan komeaa ja kaunista maalaistaloa. Eräänä päivänä me ajoimme yhdessä vielä Kiikan Kiimajärvelle toistakymmentä km pitkän matkan katsomaan Vilho Kallion omaa taloa, mutta talonväki ei ollut kotona, he olivat heinätyössä järven toisella puolella. Menimme lähellä olevaan Ala-Perttulan taloon, jossa asuu ahkera ja säästäväinen kuuromyökkä vanhapoika

Lauri Ala-Perttula. Hän oli opettaja Konst. Repos-vainajan oppilas Mikkelin kuurojen koulussa. Minä olin opettaja Repos-vainajan ensimmäisiä oppilaita. Lauri oli hänen toisia oppilaitansa. Lauri on 42 vuotias, vakava ja vankka. Hänen isänsä täyttää ensi joulukuussa 90 vuotta ja istuu enimmäkseen keinuolissa, ja äitinsä täytti jo 80 vuotta tänä syksynä. He ovat vielä hyvissä voimissa.

Sitten jatkoin matkaa perjantaina 22 p. iltapäivällä Vammalan kauppalan kautta Sammaljoelle maanviljelijä Erkki Kuutin taloon, ja ajoin silloin kaikkiaan 41 km pitkän matkan. Siellä sain levätä rauhassa pari vuorokautta. Sunnuntaina 24 p. maanvilj. E. Kuutti ja minä ajoimme yhdessä Punkalaitumen Vanttilaan 34 km. (Jatkuu.)

VAASAN UDESTA URHEILUSEURASTA

Viime maaliskuun 5 p:nä oli asianharrastajia kokoontunut Palosaaren kansakoululle

ja alottaa seura toimintansa heti. Luettiin mallisäännöt jotka päätettiin yksimielisesti ottaa noudatettavaksi. Toimivilta jäseniltä päätettiin ilmoittautumismaksua kantaa 5 mk. Kannattavien jäsenien vuosimaksuksi hyväksyttiin Smk. 25:— tai Smk. 100:— kerta kaikkiaan. Kun seuran tilivuodeksi hyväksyttiin kalenterivuosi, kannetaan kuluvalta vuodelta kuitenkin ainoastaan ilmoittautumismaksu.

Urheiluseuran puheenjohtajaksi valitt. hra Carl Martola sekä jäseniksi suljetuilla lippuilla nti Anna Södergård, hra Janne Leivo, nti Lea Byström, hra Nikolai Söyring, varajäseniksi hra Frans Thesslöf. Tilintarkastajiksi valittiin rva Helny Thesslöf ja hra August Nordberg, varalle hra Nikolai Söyring ja nti Thyra Emet. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin neidit Martta Lyytinen ja Elli Ruuska.

Johtokunnan kesken valittiin varapuheen-

Vaasan kuuromykkäin urheiluseuran perustavasta kokouksesta 5. 3. 32

keskustelemaan kuurojen urheiluseuran perustamisesta paikkakunnalle. Valittiin herra Carl Martola sen perustajaksi ja hän avasi kokouksen. Kokoukseen saapui 50 osanottajaa ja myöskin Pietarsaaren K.-U:n puheenjohtaja Uno Björn. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin hra Carl Martola ja sihteeriksi hra I. Kangasniemi. Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti perustaa Vaasan piiriä käsittävä seura, jonka nimeksi hyväksyttiin »Vaasan K.m.-Urheilijat»

johtajaksi hra Janne Leivo, kalujen kantajaksi hra Nikolai Söyring ja jäsenmaksujen kerääjäksi nti Lea Byström.

Toinen urheilukokous pidettiin seuraavana päivänä 6 p. maalisk. Ohjelmassa oli puheita, kertomuksia, piloja, nuorison leikkiä y.m. Samassa valokuvattiin ja 41 osanottajaa ilmoittautui jäseniksi. Väliaikoina nautittiin kahvia leivän kanssa. Osanottajat ja ilmoittautuneet jäsenet hajaantuivat vähitellen tyytyväisin mielin koteihinsa.

PAKINAN TAPAISTA

Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat järjestivät sunnuntaina elok. 28 p. kello 9 a.p. jäsentenväliset 5-ottelukilpailut kaupungin urheilukentällä. Kilpailujen loputtua lähdettiin joukolla Perttulan Norjan tuvalle juhlimaan kesäisten vaivojen virkistykseksi. Ilma oli sateinen ja harmaa, mutta Norjan tuvassa tervehti meitä oven avattuamme iloinen takkavallkea, somästi koristettu kahvipöytä ja suuren suuri kahvipannu täynnä kuumaa herkullista kahvikultaa. Tämä kaikki Norjan äidin rouva Emma Hedmanin sydämellistä ja äidillistä huolenpitoa ja rakkautta meitä kohtaan. Kahvikullan kimpupun käyttiinkin siinä paikassa. Ensiluokan kahvia se oli, sitä vakuuttivat kaikki. Miina siinä muisteli, että „Tuula” kerran retkellä joukkonsa kanssa sai latkia 9-luokan kahvia. „Tuula” parka, tasan ei käy onnen lahjat. Ohjelmaakin oli varattu leikin y.m. muodossa. Pappa aloitti puheiden sarjan jakaen ensin 5- ja 3-ottelun kiertopalkinnot. Miesten palkinto joutui Vaala-pojalle ja naisten hieno hopeainen munakuppi lautasineen ja suola-astioineen joutui Kaisu-tytölle. Loput palkinnot jaetaan talvella vuosikokouksen yhteydessä. Pappa teki sitten selkoa kesän vaiheista, urheilukilpailuista ja muuta urheilua koskevaa asiaa. Myöskin hän huolestunena puhui urheiluseuran niukoista varoista y.m.

Puhumaan innostui sitten Miina-mamma. Puheessaan hän valoi uutta intoa ja rohkeutta papan ja poikien rintoihin ja sanoi älkää te surko pappa ja pojat vaikka pussissa olisi vaikka 1 penni. Meillä on sitä minkä rinnalla kaiken maailman rikkaudet ovat tyhjää. Meillä on loppumattoman paljon lämmintä rakkautta ja rakkaus voi siirtää vaikka vuoria. Puhuipa Miina vielä siitä Tuulan sepustuksesta K.m.lehden viime numerossa, jossa Tuula koettaa himmentää H. K.-U:n kilpeä. Vertasi sitä satuun ukosta ja akasta, jotka aikoivat tervata kuun päästäkseen omenavarkaisiin. Tuula hyvä, taidatpa nuolaista jo ennenkuin on tipahtanut. Naurun hörähdyksillä ja hyvä-huudoilla palkittiin puhe. Pojat tunnustivat, että mamman puhe meni kuin vasara naulan kantaan. Pieniä puheita esittivät vielä muutkin. Innostus nousi. Ovi aukeni ja ovesta ilmestyi neiti Katri Hedman suuri kulho täynnä kauniita omenia. Pianpa ne katosivat suihin ja sieltä vatsaan. Sydämellinen kiitos vaan. Hauskaa karkeloa ja iloisia pyörähdyksiä jatkui siksi kun oli aika ajatella kotimatkaa.

Arvi A. Karisto oli hyväntahtoisesti antanut autonsa käytettäväksemme. Rouva Hedman, kaiken kestätyksen lisäksi oli järjestänyt hauskan pussinuken arvottavaksi. Aivan kuin käden käänteessä se tuotti 100 markkaa. Hyvillä mielin korjasi H. K.-U:n rahastonhoitaja rahat kassaan, silloin huolen rypyt „papan” otsalla silosi ja poikien suu kävi maireaan hymyyn. Rakkaus oli siirtänyt „vuoren.”

Kynä.

HUOMATKAA!

Täten pyytää lehtemme toimitus kysyä ky-nää käyttäviltä kuuroilta, olisiko heillä ehkä jotakin »Kuuromykkäin joulueen» sopivia kirjoituksia mainittuun joululehteen painettaviksi. Jos sattuisi jotakin olemaan niin pyydetään lähettämään ensi tilassa toimitukselle.

Toimitus pidättää luonnollisesti itselleen oikeuden hyväksyä tai hyljätä saapuneet kirjoitukset.

Tietoja kotimaasta

Tampereella pidetään kirkkopäivät Pyhäinmiesten päivänä alkaen lauantai-iltana marraskuun 5 p:nä kello 6 i.p. H. Nyberg.

70 vuotta täytti syyskuun 5 p:nä Porvoon kuurojenkoulun entinen opettaja ja asuntolan johtajatar, neiti *Emma Lundell*. Jo vuosina 1883—85 valmistui hän kuurojen opettajaksi Tukholmassa, sai toimen ensin Turun vanhassa viittomakoulussa, jossa opetti sekä suomen- että ruotsinkielisiä oppilaita kunnes hänet v. 1893 valittiin opettajaksi Porvoon kuurojenkouluun. Muutamia vuosia sitten erosi hän täysinpalvelleena toimestaan ja muutti vanhaan kotikaupunkiinsa Turkuun asumaan. Osanotolla seuraan hän yhä entisten oppilaittensa ja yleensä kuurojen toimia ja harrastuksia. Toivotamme onnea!

40 vuotta täytti Lahdessa elokuun 26 p:nä *Juho Lehtonen*. Hän on työskennellyt Lahden sahalla noin 20 vuoden ajan.

Hulda Westling 80-vuotispäivänään

80 vuotta täytti Imatralla elokuun 13 p:nä rva *Hulda Vestling*. Rva Vestling, joka on tullut kuuroksi myöhemmällä iällä, on nauttinut opetusta aikoinaan Turun kuuromykkäin koulussa sekä oleskeli nuorena ollessaan paljon piispa Alopaeuksen kodissa. Nuorena solmi hän avioliiton kuuron koulutoverinsa Hj. Vestlingin kanssa ja joutuivat he asumaan Helsinkiin, jossa Vestling sai työestarin toimen Lapinlahden sairaalassa. Heistä tuli siis helsinkiläisiä ja asuivat pääkaupungissa vuosikymmeniä, kunnes Hj. Vestling täysin palvelleena siirtyi eläkkeelle. Sitten perhe muutti vanhuuden lepoa nauttimaan Imatralla tyttärensä luo, joka siellä oli naimisissa. Jonkun vuoden elettyään kauniissa kodissaan Imatralla sai Hj. Vestling siirtyä ikuisen lepoon pitkän ja uutteran päivätyön suorittuaan, mutta hänen tarmokas ja reipas puolisonsa on saanut nauttia pitkää ikää hyvissä voimin ja on nyt täyttänyt 80 vuotta. Helsingin kuurojen joukossa nauttivat Vestling puolisoit aikoinaan kunnioitusta ja ovat he molemmatkin paljon hyvää toimineet sikäläisten kuurojen piireissä kymmenien vuosien kuluessa. „Vanha polvi” heitä vielä rakkaudella ja kiitollisuudella muistaa ja toivottaa 80-vuotiaalle vanhukselle runsasta siunausta ja elämän iltarauhaa.

Kuolleita. Väyryssä kuoli elok. 20 p:nä äkkiä sydänhalvaukseen kuuro talollisen tytär *Anna Ohls* 41 v. vanhana. Kuolema kohtasi hänet viljavainiolla keskellä työtä. Vainaja oli käynyt Porvoon ruotsinkielisen kuurojenkoulun.

Kuvapostikorttien myynti Turun Kuuromykkäin yhdistyksen oman talon hankkimiseksi jatkuu edelleen.

Kun opettaja Palomaa on siirtynyt Mikkeeliin v.t. johtajaksi, niin kuvakorttien myyjiä ja

asiamiehiä pyydetään lähettämään keretyneet rahat vaatturi Elias Savisaarelle osoitteella: Turku Sirkkalankatu 8. Häneltä myöskin saa tilata uusia kortteja. Toimikaa nyt innokkaasti hyvän asian puolesta!

Esitelmäpäivät järjestää Viipurin kuuromykkäin Yhdistys ensi lokakuun 1–2 p:nä Ammattikoululla Koivistonkatu N:o 3.

Ohjelma: 1. 10. -32. lauantaina klo 6 illalla:

Tervehdyspuhe. Esitelmä (Past. Myyriläinen). Mustalaisleiri (näytöskappale).

Sunnuntaina 2. 10. -32. Klo 11. — S.O.K:n myllyssä käynti. Klo 13. — Jumalanpalvelus Maaseurakunnan kirkossa. Kuuromykkäin laulua. Klo 5 ip.

Esitelmiä. Taistelu (näytöskappale). Hollantilainen tanssi (kuvaelma). Maamme laulu.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

Osanottomaksu Smk. 10:— oikeuttaa pääsyyn lauantaina ja sunnuntaina. Kahvitarjoilu.

Huom.! Viipuriin saapuville esitelmäpäivien osanottajille on Rautatiehallitus myöntänyt 50 prosentin alennuksen matkalippujen hinnoista. Lippu on lähtöasemalla leimattava eikä sitä saa antaa pois konduktöörille. Alennus on voimassa syyskuun 25 päivästä lokakuun 8 päivään.

Maatalousnäyttely oli Juhannuksena Viipurissa. Siellä oli paljon katsomista ja jokaiselle jotain oppimista. Ilahuttavaa, että paljon kuuromykkiäkin oli „maahengen” innoittamaa, ja niitä oli tullut kaukaa: Tyrväältä, Tohmajärveltä, Ruskealasta ja muualta. Tämän kirjoittaja tapasi heitä parikymmentä. K.m. urheiluseura koetti heitä kestitä niin hyvin kuin se niinä touhukkaina päivinä oli mahdollista

H u m u.

H:gin K.m. Voim.- ja Urheiluseura

järjestää

I L T A M A N

hauskalla ohjelmalla 22 p:nä lokakuuta alkaen kello 19 K.m. Y:n huoneustossa Liisank 27 A. Tervetuloa!

KUURO KARJANHOITAJA

tai talousapulainen hakee paikkaa heti. Osoite: Elli Sirén, Tampere, Pinsiö.